



"E itim, dünyanın pek çok ülkesinde tüm insanlar için temel bir hak olarak kabul edilmektedir.

Her devlet, tüm yurtta /anna ayırım gözetmeksizin e it ve parasız olarak e itim olana ı sa lamak ile yükümlüdür.

Yasalarla tenitımı s olsun ya da olmasın tüm yurtta /arm sahip oldu u e itim hakkı, pratikte bireylere bu hak tanmmadı ı , veya bireyler bu haklarının farkmda olmadı ı zaman ortadan kalkmaz."

GİRİ

Türkiye'de e itim emekçilerinin yıllardır, ciddi ekonomik ve sosyal sorunlar ile ya amaya çalı tı ı bilinen bir gerçektir. E itim emekçilerinin ekonomik, özüükve.9rmokratik sorunları her yrı birikerek büyümetedir.Ek?pomik açıdan çökertilen ö retmenler, mernurve hizrn~tıil~r geçinebilmek için eki ş yapmak zorunda kalmaktadır.

E itim Sen, e itim i kolunda çalı an. e itimY&ıbHirni emekçilerinin sorunlarının, ülkenin genelsorunlarından-Jl-ayrı ve ba ımsız olmadı ını dü unmektedir.E itimj[!]-e e itim emekçjferinin ya adı ı sorun1annçözÜİŞbilmesi için gerekli Olan ek()nomik ko ulların düzeltilmesi yanında, demokratikle me yönünde de acil adımHJnıMatılması gerekmektedir. .

Eğitim, dünyanın pek çok ülkesinde tüm insanlar için temel bir hak olarak kabul edilmektedir. Her devlet, tüm yurttaşlarına ayırım gözetmeksizin eşit ve parasız olarak eğitim olanağı sağlamak ile yükümlüdür. Yasalarla tanınmış olsun ya da olmasın tüm yurttaşların sahip oldu u eğitim hakkı, pratikte bireylere bu hak tanınmadığı veya bireyler bu haklarının farkında olmadığı zaman ortadan kalkmaz.

Herkes için temel bir insan hakkı olarak kabul edilen eğitim hakkı, bugün Türkiye'de sadece ekonomik gücü olanların yararlanabildiği bir fırsat haline getirilmiştir. Eğitim Sen, eğitim hakkının bir insan hakkı olduğunu gerçeğinden hareketle, herkese eğitim ve parasız eğitim talebini ısrarla savunmaktadır.

Hükümetler yıllardır uygulamaya koydukları neoliberal politikalarla, halkın, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin ekonomik, sosyal, demokratik taleplerini görmezden gelmiştir.

Eğitim Sen; özgürlükler önünde engel teşkil eden ve yasaklar manzumesi olan 12 Eylül Anayasası'nın yürürlükten kaldırılmasını, özgürlükçü, demokratik, insanı merkeze koyan bir Anayasa'nın hazırlanmasını, 4688 sayılı kamu görevlileri sendika yasası yerine, **Grev ve Toplu Sözleşme Hakkı** olan, özgürlükçü bir sendika yasası için mücadele yürütmektedir.

Eğitim Sen; olumsuz koşullarda ve fazla çalıştırmayı esas alan çalışma yasaları yerine, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, haftada 40 saat çalışanların çalışma saatlerinin 35 saate indirilmesini esas alan bir düzenleme yapılması için mücadele yürütmektedir.

Eğitim Sen; kamu hizmetlerinin piyasalaştırılmasına, çalışanların güvencesiz çalıştırılmasına karşı, kamusal alanın genişletilmesini, toplumsallaştırılmasını ve demokratikleştirilmesini, kadrolu çalıştırmanın esas alınmasını, eğitim hakkının kamusal ve evrensel bir hak olmasından hareketle, herkese eşit, parasız ve nitelikli eğitim için mücadele yürütmektedir.

Eğitim Sen; bütçenin rantıyeye, faize, silahlanmaya değil; eğitime, sağlığa, sosyal güvenliğe ayrılması ve bu payın artırılması için mücadele yürütmektedir.

Eğitim Sen; TÖS'den TÖB-Der'den, Eğitim-Der'den, Eğitim İş ve Eğitim Sen'den devralmış olduğu Türkiye'yi aydınlatma ve geleceğe taşıma görevini, "**Örgütlü Toplum, Demokratik Türkiye, İnsanca Yaşam**" mücadelesi ile kesintisiz sürdürecektir.

MERKEZ YÖNETİM KURULU

Niteli di E itim için Taleplerimiz:

Herkes için temel bir insan hakkı olarak kabul edilen e itim hakkı, bugünün Türkiye'sinde sadece ekonomik gücü olanların yararlanabildi i bir fırsat haline getirilmiştir. E itim Sen, e itimin bir insan hakkı oldu u gerçe inden hareketle, herkese e itim, parasız ve nitelikli e itim için taleplerimizin gerçekleştirilmesi istemektedir.

E itim ve Bilim Alanında Sözle meli De il, Kadrolu Çalı ma Esas Alınmalıdır

Üniversitelerde Milli E itim Bakanlığı 'nda çalı ma ve istihdam politikaları kadrolu (i Güvenceli) olmalıdır. Açıkların kapatılması nitelikli e itim ve bilim hizmeti üretilmesi için kadrolu çalı ma bir zorunluluktur. 2006 yılında en az 50 bin öğretmen, 20 bin di er personel kadrosu Milli E itim Bakanlığı 'na verilmelidir.

Üniversitelerin personel gereksinimi kar ılamak üzere 2006 yılında personel kadrosunun en az %25'ine kar ılık gelecek sayıda personel kadrosu üniversitelere verilmelidir.

İkili E itimden Tekli E itime Geçilmelidir

Türkiye'de 8 bin 325 okulda ikili, 17 bin 636 okulda da birleştirilmi sınıflarda e itim verilmektedir. Bu rakamlar, yaklaşık 7.5 milyon öğrencinin bu okullarda ve olumsuz ko ullar altında e itimini sürdürmeye çalı tırını göstermektedir. Nitelikli e itimin önünde ciddi bir engel olarak duran ikili e itim sorunu çözülmeden, ikili e itim yapan okullarda yaşanan sıkıntıların artması kaçınılmazdır. Bu sıkıntının a ılması tek yolu okul ve derslik açıklarının kapatılması ve tüm e itim kademelerinde tekli e itime geçilmesidir.

Sınıf Mevcutları 60 De il, 24 Öğrencili Olmalıdır

Kalabalık sınıflar, Türkiye'de e itim hizmetinin yıllardan bu yana ya adı ı temel sorunların başında gelmektedir. Pek çok Avrupa ülkesinde sınıf mevcutları 24 iken, ülkemizde hala 60 kişilik sınıflar bulunmaktadır. Almanya'da 24, Yunanistan'da 24, İspanya'da 26, İtalya'da 22, Portekiz'de 22 kişilik sınıf mevcutları varken, Türkiye'de hala 50-60 kişilik sınıflarda e itim verilmektedir. Kalabalık sınıflarda e itim öğrenciler kadar öğretmenleri de olumsuz etkilemekte, verilen e itim hizmetinin niteli ini olumsuz etkilemektedir. Nitelikli e itim için sınıf mevcutlarının 60 öğrencili de il, 24 öğrencili olması sağlanmalıdır.

Tüm Anaokulu ve ilkö retim Birinci Kademe Öğrencilerine Ücretsiz Süt Verilmelidir

E itimin tüm amaçlarında sağlıklı beslenme önemlidir. Ancak özellikle anaokulu ve ilkö retim birinci kademe öğrencilerinin di erlerine göre daha dikkatli ve sağlıklı beslenmeleri gerekmektedir. E itimde başarılı olabilmek için beslenmenin ne kadar önemli oldu u bilim çevreleri ve beslenme uzmanları tarafından sık sık dile getirilmektedir. Bu amaçla tüm anaokulu ve ilkö retim birinci kademe öğrencilerine ücretsiz olarak günlük süt verilmelidir.

E itimde Kadrolu De il, Demokratik Yönetim Anlayı ı Benimsenmelidir

E itim Sen, e itim yöneticilerinin siyasilerin bireysel istek ve takdirlerine göre de il, önceden belirlenmi bilimsel esaslara göre ve yapılacak demokratik seçimlerle belirlenmesini savunmaktadır. Okul yöneticileri yapılacak seçimler sonucunda en fazla iki dönem (4+4) için seçilmelidir. Her iktidar de i ikili i dönemde yaşanan yoğun siyasal kadrolu maların önüne ancak bu e kilde geçilebilir. Nitelikli bir e itim için e itim yönetiminde yaşanan olumsuzluklar, ancak demokratik yönetim anlayı ının benimsenmesi ile azaltılabilir.

E itime Hazırlık Ödene i Tüm E itim ve Bilim Emekçilerine Ödenmelidir

Her e itim-ö retim yılı başında öğretmenleri, hitmetlisi ve memuruyla tüm e itim ve bilim çalışanları, yeni e itim yılına yönelik olarak hazırlıklar yapmaktadırlar. Oysa Milli E itim Bakanlığı tarafından sadece öğretmenlere "e itime hazırlık ödene i" ödenmektedir. E itim Sen, sadece öğretmenlerin de il, tüm e itim ve bilim çalışanlarının, Yurt-Kur çalışanlarının e itime hazırlık ödene inden e it olarak yararlanmasını talep etmektedir. Ödenek, 800 YTL'ye çıkarılmalı ve 2 taksitle ödenmelidir.

Hizmetli ve Memurlar için Özel Hizmet Tazminatı Ödenmelidir

E itim kurumlarının emektarları olan hizmetliler, sistemden kaynaklı bütün olumsuz sonuçları en çarpıcı bir biçimde yaşamaktadır. Kurumların fiziksel yetersizli i ve yönetim anlayı ının yanlışlı ının sonuçlarını en yoğun e kilde yaşayanlar hizmetlilerdir. Hizmetli arkadaşlarımız, normal görevlerinin dışında kalorifer yakma, oförlük, gece bekçili ği ve yöneticilerin özel i lerini yapmakla görevlendirilmektedir. Bunun kar ılı ında ücret, yevmiye, yolluk, yiyecek ve giyecek yardımı yapılmamakta ve fazla mesai ücreti ödenmemektedir.

E itim sisteminin önemli yapı talarından birisi olan memurlar ciddi sorunlar yaşamaktadır. Di er e itim çalışanlarıyla aynı ortamda bulunan ancak e it haklarına sahip olmayan memurlar, kendilerine yüklenen her tür-

LO angaryayı, tartı masız yerine getirmekle yükümlü u sayılmaktadır. Hizmetli ve memurların yıllardır süren ma duriyetlerini gidermek amacıyla yaptıkları i lerin niteli i ve çalı ma ko ulları göz önünde bulundurularak, 250 YTL ek özel hizmet tazminatı ödenmelidir.

Ek Ders Ücretleri Günün artlarına Uygun Olarak Belirlenmelidir

Ders saati ba ına net 3,3 YTL olan ek ders ücretleri, ek ders ücret göstergesi %300 artırılarak ders saati ba ına net 10 YTL'ye çıkarılmalıdır. Üniversite akademik personeline ödenen ek ders ücretleri en az %50 artırılmalı, ara tırma görevlilerine de ek ders ücreti ödenmelidir .

Tüm E itim ve Bilim Emekçi/erine Yakacak Parası Verilmelidir

u anda yakacak yardımı ile ilgili bir düzenleme yoktur. Yüz binlerce e itim emekçisi, Türkiye'nin dört bir tarafında en zor artlarda görevlerini yerine getirmeye çalı maktadırlar. E itim emekçilerinin çalı tı ı kimi illerde kı ayları 2-3 ay sürerken, kimi illerimizde 9-10 ay boyunca a ır kı ko ullarında çalı an e itim emekçilerine 450 YTL yakacak yardımı ödenmelidir. Söz konusu yardım miktarı kı aylarının uzunlu una göre 450 ile 800 YTL arasında belirlenebilir. Örne in Erzurum, Van, Batman, A rı, Kars, Hakkari gibi illerimizde bir e itim emekçisinin yıllık ortalama gelirinin %20'si yakacak harcamalarına gitmektedir.

4688 Sayılı Kamu çalı an#ın Sendikalan Yasası Grevli ve Toplu i Sözle meli Olarak Yeniden Düzenlenmelidir

Hükümet, Anayasa'nın 90. maddesinde yapmı oldu u de i klikle, uluslararası sözleşmelerin mevcut yasalar kar ısındaki üstünlü ünü kabul etmi tir. ILO'nun 87 ve 98 Sayılı Sözle meleri ile 4688 Sayılı Yasa arasındaki çeli ki dikkate alındı ında, ILO'nun sözleşmeleri esas alınmak zorundadır.

Anayasa 90. maddesi de i kli i, toplu sözleşme, grevli sendikal hak ve özgürlükler haklar talebimizin hukuki dayanaklarını güçlendirmi tir. Sözle melerle 4688 Sayılı Yasa ve 657 Sayılı Yasa arasında çok sayıdaçeli ki vardır. Adı geçen sözleşmeler, örgütlenme, toplu sözleşme, grev hakkını güvence altına aldı ı gibi serdikaların iç i leyi lerini ve tüzüklerini serbestçe belirlemeleri gerekti ini öngörmektedir. 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu de i tirilerek, kamu emekçilerine grev ve toplu sözleşme hakkı tanınmalıdır.

E itim Emekçilerinin Yoksullu u Önlenmelidir

Türkiye'de ö retmenler yıllardır, ciddi ekonomik ve sosyal sorunlar ile ya amaya çalı ıyor. Aynı durum MEB'de ve Üniversitelerde çalı an memur ve hizmetliler için de geçerlidir. Ö retmenleri taksitli sötü üğü garsonluk, pazarlamaçlık, seyyar satıcılık yapması, artık ola an bir durum olarak görülmeye baş lanmı tir. Hükümetlerin her yıl daha da azaltarak yaptıkları "sefalet zamları", e itim emekçilerinin ya adı ı yoksullu u azaltmamakta, aksine ya anan setaletin daha da artmasına neden olmaktadır.

Türkiye'de dört ki ilik bir ailenin temel gıda harcamalarının yanı sıra kira, ula ım, yakacak, elektrik, su, haberleşme, giyim, e itim, sa lık, ileti im, kültür gibi temel ihtiyaçlar için yapması gereken toplam harcama tutarı Kasım 2005 itibariyle **1.800 YTL'nin** üzerindedir. "Yoksulluk Sınırı" olarak tanımlanan bu tutar, insan onurunun gerektirdi i ya ama düzeyini kar ılayacak asgari tutar olarak kabul edilmektedir. Yoksulluk sınırının 1.800 YTL'yi, açlık sınırının ise **100** YTL'yi a tı ı bir ülkede, e itim emekçilerine yoksulluk ve açlık sınırının altında ücret ödenmesi, onların insanca ya am sürdürebilmelerini zorla tırmaktadır. Yüz binlerce e itim ve bilim emekçisi açlık ve yoksullu un kısıncasına terk edilmi tir. Ö retmenler, mesle ine küsmü lerdir. Ö retmenlerimize, hizmetli ve memurlara insanca ya ayabilecekleri, niteliidi hizmet verebilecekleri çalı ma ve ya ama ko ulları yaratılmalı, bunun için de ba ta maa lar olmak üzere mesleki ve özlük hakları insan onuruna yara ır bir düzeye yükseltilmelidir.

Ö retmenler;

Ö retmenlerimiz, Türkiye'nin en ücra kö elerinde, her türlü olumsuz artlarla mücadele ederek görevlerini yerine getirmeye çalı maktadır. Ya amın oldu u yerde ö retmenleri görmek mümkündür. Ancak bu ücra kö elerde ekonomik, sosyal ve kültürel gereksinimlerini kar ılayacak bir alt yapı bulmak mümkün de ildir. Sosyal ve kültürel zenginli e sahip bölgelerde bile ekonomik nedenlerle ö retmenin yararlanması olanaksızdır. Ö retmen görevi gere i kendini çok yönlü yeti tirmek durumundadır. Ancak ne ö retmen, ne de yaptı ı i i olan e itim-ö retim i i gerekli deste i bulamamaktadır.

Ö retmenlerimiz, ekonomik anlamda 1920'li yıllar ile 1950'li yıllar arasında daha iyi yaşam koşullarına sahipken 50'li yıllardan 65'lere kadar büyük zorluklarla mücadele etmek zorunda kalmışlardır. 1965'lerde başlayan nisbi iyileşme dönemi 70'li yıllara kadar sürmüştür, bu yıldan sonra ö retmenlerin satın alım güçleri her geçen yıl biraz daha zayıflamıştır. 90'lı yıllara kadar gelmiştir. Son on yılda ise; krizler ve enflasyon nedeniyle tüm eğitim emekçileri açısından büyük bir yoksullaşma süreci yaşanmıştır. Özellikle son on yılı ele aldığımızda; eğitim emekçilerinin her geçen yıl, bir önceki yılı muhtemelen karşılamadığı söylenebilir.

Son 10 Yılda Ortalama Ö retmen Maaşının 4 ki ilik bir Ailenin Ortalama Aylık Giderini Karşılama Oranları

Yıllar	Ortalama Ö retmen Maaşı	~ 4 Kiilik Hükümetin Aylık Gideri (Ortalama)	Maaşın Aylık Gideri Karşılama Oranı
1996	29.000.000	70.000.000	% 41
1997	55.000.000	120.000.000	% 46
1998	105.000.000	188.000.000	% 56
1999	169.000.000	320.000.000	% 50
2000	245.000.000	505.000.000	% 48
2001	334.000.000	755.000.000	% 44
2002	551.000.000	1.054.000.000	% 52
2003	648.000.000	1.380.000.000	% 47
2004	727.000.000	1.480.000.000	% 49
2005	803.000.000	1.800.000.000	% 45

Tabloda son on yıl içinde ö retmenlerimizin aldığı maaşlar ve dört ki ilik bir ailenin gıda kira, ulaşım, yakacak, elektrik, su, haberleşme, giyim, eğitim, sağlık, iletişim, kültür gibi temel ihtiyaçlarını karşılaması için yapması gereken ortalama harcama miktarı gösterilmektedir. Tablodan da görüleceği gibi, ö retmenlerimizin aldığı maaşlar sadece üç yılda (1998, 1999 ve 2002) dört ki ilik bir ailenin yapması gereken harcamalarını karşılayabilecek düzeyde olmuştur. Bunun anlamı son on yılda ö retmenlerimizin aldığı maaşların yoksulluk sınırının ancak yarısına ulaşabilmesidir.

"Yoksulluk Sınırı" kavramı, insan onurunun gerektirdiği yaşam düzeyini karşılayacak asgari tutar olarak kabul edilmektedir. Sadece son on yıldaki ö retmen maaşlarını ve o yıllara ait yoksulluk sınırını karşıladığımızda son on yılın 7 yılında maaşların yoksulluk sınırının yarısından da altında kaldığı görülmektedir.

Hükümetin 2006 yılı için vermeyi planladığı % 5 zam, ö retmenlerimizi açlık mahkum etmek anlamına gelmektedir. Ö retmenlerimiz, çok kısıtlı olan özlük ve sosyal haklarını bile kullanma konusunda büyük sıkıntılar yaşamaktadır. Sürgünler, keyfi atamalar, norm kadro uygulaması ö retmenleri mağdur etmektedir. Bugün ortalama ö retmen maaşı 803 YTL, 4 ki ilik bir ailenin zorunlu giderleri ise 1800 YTL'nin üzerindedir. Ortalama ö retmen maaşının, yoksulluk sınırının yarısından az olması, ülkemizde eğitime ve ö retmenlerimize kadar değer verildiğini açıkça göstermektedir.

Teknik Ö retmenler

Mesleki Teknik Ortaö retim kurumları bünyesinde endüstri meslek liseleri, teknik liseler, çok programlı liseler bulunmakta, ayrıca çıraklık eğitimi çıraklık merkezleri tarafından verilmektedir. Bu kurumlarda çalışan teknik ö retmenlerin görevleri ilgili kanun ve yönetmelikler tarafından belirlenmektedir.

Yüksek ö retim kurumlarının önündeki yetersizlikleri azaltmak, teknik alanlarda yetmiş eleman ihtiyacını karşılamak ve popüler ifadeyle gençlerin 'kısa yoldan' hayata atılmalarını sağlamak amacıyla uygulamaya konulan Mesleki Teknik Liseler, ne yazık ki sorunlar yumağı içindedir. Mevcut uygulamalar nedeniyle Mesleki Teknik Liselere yapılan dev yatırımların karşılığını alamamıştır. Yatırımları aktif hale getirecek yönetici kadrolar gerek bakanlık gerekse kurum düzeyinde yeterince istihdam edilmemektedir.

Teknik öğretmenler, aylık karlı okutulması gereken ders sayısının 20 saat olması nedeniyle ma dur olmakta ve dolayısıyla norm kadro uygulamasından yonun bir biçimde etkilenmektedir. Fiili hizmet zammının kaldırılmasını hak gaspının en tipik örne i olarak de erlendirmek gerekmektedir. i letmelerde meslek e itimini izleme ve haftalık 6 saat egzersiz görevinin kaldırılması, koordinatörlük görevi sayısının dü ürülmesi dikkat çeken yanlışlıklar arasında sayılmaktadır.

Döner sermaye çalı masını yürüten öğretmenlerin, çalı mada hiçbir katkısı olmayan yöneticilerden daha az ücret alması, sınav dönemi ödenmekte olan ücretin azaltılması, zorunlu bölge hizmetinin bir dönem öğretmenlere uygulanması, teknisyenlerin keyfi bir ekilde görevlendirilmesi adaletsizlik yaratmaktadır. Ayrıca, ders kitaplarının çalı n ve teknolojik gelişmenin gerisinde kalması; okul ve bölüm sayısının plansız bir ekilde artırılması e itimde kaliteyi dü ürmetedir.

Teknik Öğretmenlerin Sorunlarına Yönelik Taleplerimiz:

Aylık karlı okutulması gereken ders sayısı e it ve adil olmalı, ders sayısı genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenlerinin norm kadro için belirlenen sayıya e itlenmelidir. Meslek e itimini izleme görevi e it da ıtılmalı, keyfili i ortadan kaldırmak için, öğretmenler kurulunda karara bağlanmalıdır. Atölye ve laboratuvar çalı malarında egzersiz görevi ücreti yeniden belirlenmelidir. Koordinatörlük görevi hiçbir ayrıma gidilmeksizin e it olarak da ıtılmalıdır. Fon paralarının amaç dı ı kullanımı engellenmelidir.

Zorunlu bölge hizmeti nedeniyle ma dur olanların, bir kereye mahsus olmak üzere, istekleri do rultusunda yer de i tirmeleri sa lanmalıdır. Döner sermaye çalı malarına katılmayan yöneticilere ya ücret verilmemeli ya da makul bir seviyeye indirilmelidir. Teknisyenlerin görevleri ve çalı ma ko ulları, kendilerinin de katıldığı bir kurulda yeniden belirlenmelidir. Sınav ücretlerinde, yıl içinde en çok ders ücreti ödenen ayın ücreti baz alınmalıdır. Plansız bir ekilde açılan okul ve bölümler azaltılmalı, her alanda kalite yükseltilmelidir. Atölye ve laboratuvarlardaki görevli öğretmenler fiili hizmet zammı ndan yararlandırılmalıdır.

Türkiye'de Öğretmenler Çok Çalı p Az Ücret Almaktadır

Sendikamız tarafından, bazı Avrupa Birli üyesi ülkelerde öğretmenlerin yıllık toplam çalı ma saatleri, yıllık ücretleri ve saat ba ına aldıkları ücret ile ilgili olarak bir ara tırma yapılmıştır. OECD, toplam yasal çalı ma saatini hesaplariken **ders saati, ders için yapılan hazırlıklar, öğrencilere danışmanlık, ev ödevlerinin incelenmesi, sınav ka ıtlarının okunması, mesleki gelişmeye ayrılan zaman, velilerle görüşme, personel toplantıları, genelokul yükümlülüklerinin yerine getirilmesi** gibi faaliyetleri dikkate almıştır. OECD ara tırmalarında tüm ülkeler yukarıda belirtilen kriterlere göre de erlendirilmekte ve E itim Bakanlıklarının verdi i resmi bilgiler kullanılmaktadır. Verileri kar ıla tırmalı olarak hesaplanan ülkeler; İspanya, Danimarka, Almanya, İrlanda, Portekiz, İsveç, Hollanda, Yunanistan ve Türkiye'dir.

Ülkelere Göre Öğretmenlerin Yıllık Toplam Çalı ma Saatleri

ÜLKE	SAAT
İspanya	1425
Danimarka	1680
Almanya	1708
İrlanda	915
Portekiz	1526
İsveç	1800
Hollanda	1659
Yunanistan	1762
Türkiye	1816

Kaynak: Education at a Glance
OECD Indicators 2003

Tablo 1'de de görülece i üzere seçilen 9 ülke arasında en yüksek çalı ma saatlerine sahip olan ülke Türkiye'dir. İrlanda'da ise öğretmenlerin bir yıllık toplam çalı ma saatleri sadece 915 saattir. İrlanda'yı sırasıyla 1425 saatle İspanya, 1526 saatle Portekiz, 1659 saatle Hollanda, 1680 saatle Danimarka, 1708 saatle Almanya, 1762 saatle Yunanistan, 1800 saatle İsveç izlemektedir.

Öğretmen Maaşları (Temmuz 2005)

Derece Ünvan	Aylık net ele geçen maaş (YTL)	Dolar Olarak
1/1	860	632
2/1	848	624
3/1	820	603
4/1	805	592
5/1	756	556
6/1	770	552
7/1	742	546
8/1	737	543
9/1	721	538

**Ülkelere Göre Yıllık Öğretmen Maaşlarının Karşılaştırması
(ABD Doları Baz Alınmıştır)**

Ülke	İlköğretim Başlangıç Maaşı	İlköğretim 15 Yıllık Öğretmen Maaşı	Devlet Liseleri Başlangıç Maaşı	15 Yıllık Öğretmen Maaşı
İspanya	26.875	31.357	31.345	36.500
Danimarka	31.165	35.297	30.103	40.019
Almanya	38.412	46.459	43.100	52.839
İrlanda	22.727	36.837	23.861	37.234
Portekiz	19.585	28.974	19.585	28.974
İsveç	21.498	25.722	23.070	27.535
Hollanda	27.464	32.750	28.773	48.889
Yunanistan	20.086	24.668	20.083	24.686
Türkiye	6358	7191	6537	7343

Tablo'da ülkelere göre ilköğretim okullarında ve devlet liselerinde göreve yeni başlayan ve 15 yıl görev yapmış öğretmenlerin yıllık toplam maaşları karşılaştırılarak görülmektedir. Tabloda da anlaşıldığı gibi, en yüksek öğretmen maaşlarının verildiği ülke Almanya iken, en düşük öğretmen maaşını veren ülke yine Türkiye'dir. Buna göre Almanya'da göreve yeni başlayan bir ilköğretim öğretmeni yılda toplam 38.412 dolar gelir elde etmekte, Yunanistan'da aynı artlarda bir öğretmen yılda toplam 20.086 dolar kazanmakta iken, bu rakam Türkiye'de 6358 Dolar'da kalmaktadır.

Yine Almanya'da 15 yıldır ilköğretimde görev yapan bir eğitim emekçisinin yıllık toplam geliri 46.459, Yunanistan'da 24.668 dolar iken, Türkiye'de bu rakam sadece 7191 dolardır. Devlet liselerinde göreve yeni başlayan bir eğitim emekçisi Almanya'da yılda toplam 43.100, Yunanistan'da 20.083, Türkiye'de ise 6537 dolar kazanmaktadır. 15 yıllık deneyimi olan bir devlet lisesi öğretmenin ise Almanya'da 52.839, Yunanistan'da 24.686, Türkiye'de ise sadece 7343 dolar yıllık gelir elde ettiği görülmektedir. Türkiye ile AB üyesi diğer ülkelerdeki öğretmenlerin aldıkları maaşları karşılaştırıldığında aradaki büyük maaş uçurumu rahatlıkla görülebilir. Türkiye'de eğitim emekçilerine ödenen düşük maaş oranları aynı zamanda ülkemizde eğitim emekçilerine ne kadar önem ve değer verildiğinin göstergesi niteliindedir.

1979-2005 Öğretmenlerin Yoksullaşma Süreci

Öğretmenlerin 1979 - 2005 Yılları Alım Gücü Karşılaştırılması					
Yıl	Ekmek	Dana Eti	Tüpgaz	Şehir İçi Ulaşım	Zeytin Yağı
1979	8260	68	69	2158	140
2005	3440	58	25	716	101
Alım Gücü Kaybı	4420	10	44	1442	39
Alım gücü kaybı (%)	58.5	19	64	69	28

Yukarıdaki tablo 25 yıla yakın bir süre içerisinde öğretmenlerin alım gücünde yaşanan düşüşün gözler önüne sermek amacıyla hazırlanmıştır. Bu veriler aynı zamanda, siyasi iktidarların öğretmenleri ve genel olarak eğitime yaklaşımlarını da gözler önüne sermektedir. Aynı zaman diliminde, genel bütçeden eğitime ayrılan payda yüzde yüze yakın bir azalma meydana görülmektedir. 1979 yılında aylık 8260 tane ekmek alan bir öğretmen, bugün ancak 3440 tane ekmek alabilmektedir. Geçen zaman içerisinde öğretmenin alım gücünde ciddi oranlarda gerileme olduğu görülmektedir. Ekmekle %58.5, etle %19, tüpgaz %64, ulaşımda %69, zeytin yağında %28 alım gücü kaybı vardır.

Ö retmenlerin Yoksulla ma Tarihinden Kesitler

Ürün Adı	Öğretmen Yılı	Maası	Derece	Alınabilen Ürün	Öğretmen Maası Kasım 2005 (1/4)	Alınabilen Ürün 2005
Zeytinyağı	1931	200 kuruş	En yüksek	171 litre	860 YTL	101 litre
Koyun Eti	1931	200 kuruş	En yüksek	464 kg.	"	61 kg.
Reşat Altın	1950	225 lira	11.	25.7 tane	"	5.2 tane
Cumh. Altını	1965	2025 lira	3.	29 tane	"	6 tane
Kitap(Roman)	1978	7940 lira	-	94 tane	"	57 adet
Ders Kitabı (Edebiyat)	1979	11.159 lira	-	340	"	108 adet
Ekmek	1979	11.159 lira	-	8260 tane	"	3440 tane
Süt	1979	11.159 lira	-	876 litre	"	710 litre
Süper Benzin	1979	11.159 lira	-	730 litre	"	375 litre

1/4 derecedeki bir ö retmenin aldığı maa ile yıllar içinde üründen ne kadar alabildiğini gösteren bu tablo, ö retmenlerimizin yaşamlarını ne kadar büyük sıkıntılara götüşerek sürdürdüklerinin en açık ifadesidir. Tabloyu yorumladığımızda;

Bir ö retmen aldığı maa ile 1931'de 170 litre zeytinyağı alabiliyorken, 2005'in Kasım ayında 101 litre alabilmektedir. Aynı ö retmen aynı yıl 164 kg koyun eti alabiliyorken, 2005'in Kasım ayında 61 kg koyun eti alabilmektedir. 1950 yılında 25 adet Reşat altını alabilen bir ö retmen, 2005'in Kasım ayında 5.2 adet Reşat altını alabilmektedir.

1965 yılında 29 Cumhuriyet altını alabilen bir ö retmen, 2005'in Kasım ayında 6 adet Cumhuriyet altını alabilmektedir. 1978'de 94 adet roman alabilen bir ö retmen, 2005'te 57 tane roman alabilmektedir. 1979'da ise 340 edebiyat ders kitabı alabilirken, 2005'te bu rakam sadece 107 edebiyat ders kitabı alabilmektedir.

Ö retmen Aldığı Maa ile Ancak Beslenebiliyor

Bir ö retmen bir gün içinde 3600 kalori alması gerekmektedir. Ancak bu oranda bir kalori alırsa beslenmeden kaynaklı sağlık sorunlarıyla karşılaşmıyor. Aksi takdirde, eksik ve yanlış beslenmenin neden olduğu pek çok hastalık ö retmenin hayatının bir parçası oluyor.

3600 kalorilik bir beslenme için hazırlanan günlük yemek listesi ö retmen maaşının trajik-komik durumunu gözler önüne seriyor. Başka yoruma gerek var mı? Alınan maaş ortada, günlük besin ihtiyacı biliniyor, bu besinleri almak için yapılması gereken harcama ise kısa ve basit bir hesaplamayla ortaya çıkıyor.

Sabah, öğle ve akşam yemekleri için 3600 kalori üzerinden çıkartılan listede hiçbir abartı bulunmuyor. Liste bir ö retmenin mutfakta olabileceği tahmin edilen besin maddeleriyle oluşturuldu. Listenin tek bir birey üzerinden yapıldığına, bireyin maaşıyla bireysel besin ihtiyaçlarının göz önünde tutulduğuna dikkat çekmek gerekiyor.

Yukarıda belirlenen rakamlar 3600 kalorilik bir beslenme için alınması gereken gıda maddelerinin karlı olarak hesaplanmıştır. Yaklaşık hesapla, bir ö retmenin bir günde yalnızca beslenmesine harcayacağı paranın, aldığı maaşın önemli bir bölümünü oluşturduğunu görülecektir.

Ana ve aile üyelerinin yaklaşık maliyeti 5 YTL'dir. Yani bir ö retmen bir günde ihtiyaç duyduğu 3600 kaloriyi alabilmek için ayda yaklaşık 150 YTL civarında bir para harcamak zorundadır. 4 kişilik ailenin ise beslenebilmek için yaklaşık 600 YTL harcama yapması gerekiyor.

1/4'de, iki çocuklu bir ö retmenin bugün aldığı maaş 860 YTL'dir. Beslenme için harcadığı 600 YTL'nin dışında diğer harcamalar için ayrılabilen para 260 YTL'dir.

Alınan maaş ile mal ve hizmetlerin fiyatları ö retmeni bir tercihle baş başa bırakmaktadır. Ö retmen yaşamsal beslenecektir ya da "boşundan kısım" diğer ihtiyaçlarını karşılayacaktır. Sefalet ücretiyle yaşamaya mahkum edilen emekçilerin genellikle ikinci alternatifi tercih ettikleri bir gerçektir.

MEB'in Ücretsiz Öğretmenleri İçin Ücretsiz Öğretmenlerin Çalışması Gereken Saat / Dakika

Çalışması Gerekiyor

Ürünün Adı	Ürünün Ederi (YTL)	Listede Yer Alan Ürünlerin Alınabilmesi İçin Ülkeler Bazında Öğretmenlerin Çalışması Gereken Saat / Dakika									
		Türkiye	İspanya	Danimarka	Almanya	Macaristan	İrlanda	Portekiz	İsveç	Hollanda	Yunanistan
Ev (3+1)	85.000	11420	2833	4250	3269	17000	2576	5312	6071	4048	6538
Araba (2. El)	10.000	1430	333	500	385	200	303	625	314	476	769
Buzdolabı	800	114	27	40	31	160	24	50	57	38	62
Televizyon	600	86	20	30	23	120	18	38	43	29	46
Palto	400	57	13	20	15	80	12	25	29	19	31
Ayakkabı	150	21	5	8	6	30	5	9	11	7	12
Kıyma (1 kg)	14	2	46 dk.	1	1	3	42 dk.	1	1	1	1
Peynir (1 Kg)	6	1	2 dk.	3 dk.	23 dk.	1	18 dk.	37 dk.	42 dk.	28 dk.	46 dk.
Film (4 kişi)	24	4	1	1	1	5	1	2	2	1	2
Kitap (2 adet)	30	4	1	2	1	6	1	2	2	1	2
Cumhuriyet Altını	36	5	1	2	1	7	1	2	3	2	3
Bilgisayar	1200	170	40	60	46	240	36	75	86	57	92
Uçak Bleti	150	21	5	8	6	30	5	9	11	7	12
1 Hafta Tatil (4 kişi)	700	100	23	35	27	140	21	44	50	33	54
Takım Elbise	300	43	10	15	12	60	9	19	21	14	23

Not: Saat ücreti Türkiye'de MEB'de çalışan bir öğretmene göre belirlenmiştir. MEB'de çalışan bir öğretmene göre 7 YTL'dir.

Memur ve Hizmet Sorunları ve Taleplerimiz

Memurlar;

Eitim sisteminin önemli yapı taşlarından birisi de memur personeldir. Diğer çalışanlarla aynı ortamda bulunan ancak emtia haklarına sahip olmayan memurlar, sanki, kendilerine yüklenen her türlü angaryayı, tartışmasız yerine getirmekle yükümlüdür. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan memur personelin hem yasal düzenlemeye hem de zihinsel bir derinliğe ihtiyacı vardır. Bu ifadeden kastımız, eğitimcilerin memur personele bakış açısının değişmesidir.

Memur personelin görev tanımı ya yoktur ya da mevzuatla belirlenmektedir. Bu durum karışık ve keyfiliğe yol açmaktadır. Kimi mevzuatlarda görev tanımı yapılırken, 'müdür ve müdür yardımcılarının verdiği her türlü görevi yapar' denilmekte ve böylece keyfiliğe meydan verilmektedir. Memur personelin görevle ilgili sorunları yanında, ekonomik, demokratik ve sosyal açıdan da iyi bir durumda olduğunu söylemek mümkün değildir. Görevleri çok ve tanımsızdır; okullarda çalışan ve öğrenci sayısının fazla olması büyük sıkıntılara yol açmakta, kurumlar arasındaki dengesiz dağılım, kütüphane, sıralık, ambar, ayniyat kadrolarının pek çok okulda bulunması ise memurları içinden çıkılmaz bir durumda bırakmaktadır.

Memurların Çalışma Koşullarına Yönelik Taleplerimiz;

- Yeterli kadro açılarak memur alınmalı ve kurumlar arasında adil dağılım yapılmalıdır.
- Yüksek öğrenimi bitirenlerin sınıf ve yöneticilik kadrolarına geçişleri kolaylaştırılmalıdır.
- Çalışma süreleri düzenlenmeli, sekiz saatin üzerine çıkılmamasına özen gösterilmelidir.
- Yüzdelerle maaş artışlarıyla sefaletten kurtulmaları mümkün olmayan memur personelin ücreti önce insanca bir düzeye çıkartılmalı, artış yapılırken ise "yoksulluk sınırı" dikkate alınmalıdır.
- Memurlara ödenen yemek, yol, giyecek ve benzeri ücretler günün ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmelidir.
- Memurlar lojmanlardan yararlandırılmalı, sosyal tesislerden yararlanmaları sağlanmalıdır.
- Memurlar ya merdiven altlarında ya da boru katlarında yaşamaya çalışmaktadır.
- Çalışma mekanları yeniden düzenlenmeli, sıralıklı koşullarda çalışmaları sağlanmalıdır. Odaların en az 16 m² olması sağlanmalıdır.
- Teknik araç gereç eksikliği giderilmeli, diğer sıkıntıya dümeden ve hızlı yapılabilecek bir donanıma kavuşturulmalıdır.

Hizmetliler;

Hizmetliler, eğitim kurumlarının emektaşlarıdır; sistemden kaynaklı bütün olumsuz sonuçları en çarpıcı bir biçimde hissedenlerin başında gelmektedir. Kurumların fiziksel yetersizliği ve yönetim anlayışının yanlışlığı bir biçimde hizmetlilerle yansımaktadır. Hizmetli arkadaşlarımız, normal görevlerinin dışında kalerite yakma, oförlük, gece bekçiliği ve yöneticilerin özel işlerini yapmakla görevlendirilmektedir. Bunun karşılığında ücret, yevmiye, yolluk, yiyecek ve giyecek yardımı yapılmamakta ve fazla mesai ücreti ödenmemektedir.

Yöneticilerde ne yazık ki, 'yardımcı hizmetli personel her işi yapar' anlayışı hakimdir. Bir çok yönetici "aşağı-bizmetkar" bakışıyla hizmetlilere yaklaşmaktadır. Hizmetli personel de haklarının ve görev tanımının farkında değildir. Yardımcı Hizmetli Sınıfına dahil edilerek daha baştan eğitim-öğretim sınıfından koparılan bu insanlar, böylelikle kolay yönetilebilir bir konuma getirilmelerdir. Eğitim öğretim sistemi içinde yeri ve önemi tartışılmaz olan bu kesim, öğretmen ve idarecilerden ayrılarak alt bir tabaka haline getirildiği bilinmektedir.

Yardımcı Hizmetli Sınıfındaki eğitim emekçileri neredeyse her gün 10-12 saat civarında çalıştırılırken, fazla çalışma karşılığında ne fazla mesai almakta, ne de izin kullanabilmektedir. Haftada 15 saatten fazla çalışılan öğretmenlere ek ders ücreti ödenirken, günde 10 saat çalışan memur ve hizmetlilere ücret ödenme-

mesi açıkça adaletsiz ve haksız bir uygulamadır. Aynı i yerinde ef konumundaki memurlara ek ders ücreti ödenirken, di er personele, üstelik daha fazla i yapmasına kar ın, hiçbir ücret ödenmemektedir. Yine her sene Eylül ayındaö retmenlere ödenen e itim ö retim hazırlık ödene inin memur ve hizmetlilere ödenmemesi arada korkunç bir uçurum yaratmı ve ö retmeni bu sınıftaki insanlardan koparmı tır. Aynı i yerinde birlikte çalı tı ımız insanlara kar ı böylesine ayırımcı bir tutum takınılması kabul edilemez. Aslında bu ödene i en fazla hak eden memur ve hizmetliler iken, bu kesimin her yıl es geçilmesi, Hükümetlerin genel bir politikası olmu ve hizmetli arkadaşlarımızher dönem adeta sorunlarıyla ba ba a bırakılmı tır.

Hizmetlilerin Çalı ma Kosullatma Yönelik Taleplerimiz;

- Yeterli kadro açılmalı, hizmetli aç ı kapatılmalı, özellikle genç hizmetliler i e alınmalı ve kurumlar arasında adil da ılım yapılmalıdır. Sobalı okullarda 3 birime 1, kalariferli okullarda 4 birime 1 hizmetli verilmelidir.
- Hizmetlilerin gece bekçisi olarak görevlendirilmesine son verilmeli, bu i için ayrı bir kadro istihdam edilmelidir.
- E itime hazırlık ödene i sadece ö retmenlere de il, ba ta memur ve hizmetliler olmak üzere tüm e itim çalı anlarına bir maa tutarında ödenmelidir.
- Yüksek ö renimi bitiren hizmetliler memur kadrosuna geçirilmelidir. Çalı ma süreleri düzenlenmeli, sekiz saatin üstüne çıkılmamasına dikkat edilmelidir.
- Zorunlu durumlarda mesai saati ücretle de erlendirilmelidir.
- Hizmetlilerin temizli inden sorumlu oldu u oda-derslik sayısına sınırlamagetirilmelidir. Zorunlu durumlarda, standart üzerinden ücret tespiti yapılmalıdır.
- Açlık sınırında ücret alan hizmetlilerin insanca ya ayacak bir ücret alması sa lanmalı, yemek, yol, giyecek ve di er ücretler günün ko ullarına uygun-hale getirilmelidir.
- Hizmetlilerin de lojman hakkı olmalı, sosyal tesislerden yararlanmaları sa lanmalıdır.
- Hizmetlilerin yemek yedi i, dinleridi ğ çay içti i mekanlar insanayakı ır bir hale getirilmeli, sa lık ko ulları göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenmelidir.
- Kalariferlilik yapan hizmetlilerin kadrosu, teknisyen yardımcılı ı unvanıyla yeniden tanımlanmalı, ba ka i lerde çalı tırılmalannın mutlaka önüne geçilmelidir.
- Zehirlenmelere ve vücutta olu acak tahribata kar ı her gün ücretsiz süt ve yo urt takviyesi yapılmalıdır.
- Kurumlarda elektrik ve sıhhi tesisat i leriyle ilgili olarak ya kadroaçılmalı ya da bu i lerde görevlendirilen hizmetlilerin i tanımı yeniden yapılmalıdır.

E itim sistemini, her kademededen ö retmenlerimiz, yine farklı statülerdeki üniversite çalı anları, memurlar ve yardımcı hizmet personeli ile bir bütün olarak de erlendirilmelidir. Çünkü tüm e itim ve bilim emekçileri, aralarındaki statü farklılıklarına ra men, benzer ekonomik ve sosyal sorunlar ya amakta, bu sorunların içinde görevlerini yerine getirmeye çalı maktadırlar.

VÜİ<SEKÖGRETİM SİSTEMİ VE ÜNİVERSİTELERÇIKMAZ İÇİNDE!

Günümüzde Yüksekö retim, geli mi li in en önemli göstergelerinden birisi olarak kabul edilmektedir. Ancak konuya yıllardır ülkemizde benimsenen e itim politikaları açısından bakıldı ında, Türkiye'deki üniversite sisteminin azgeli şni li ğ bir resmi olarak kar ımıza çıktı ını görmekteyiz.

Türkiye'de yıllardır artan e itim sorunlarına çözüm üretilmemekte, bunun yerine sorunların çözümü ba ka alanlara havale edilmektedir. 1980'li yıllardan bu yana e itimin bütüncademelerinin sorunları "serbest piyasa"ya havale edilmi tır. E itimin tüm kademelerinin "paraya dönü türülebilir" özelli i 1970'li yılların ortala-

nda yeniden ke fedilmi ve tüme itim kademelerinde yaygınla an paralı e itim anlayı ı, önce üniversite-leri ve sonrasında tüm e itim sistemini sarıp sarmalamı tır.

Son yirmi be yılda üniversiteler, özgür dü ünen, bilim toplum için üreten ve sunan bilim insanlarından bü-yük ölçüde arındırılmı tır. Öyle ki, YÖK ile birlikte Üniversitelerimizin militarist bir anlayı ın hakim oldu u kı- lalar haline dönü türüldü ü söylenebilir.

Toplumsal bir hak olan e itim hakkının yine toplumsal kaynaklara dayalı olarak kar ılanması gerekirken, "ka- mu hizmetlerini özelle tirme" yönünde geli en neoliberal süreç, Al<P Hükümetinin programına ve uygulama- larına da aynen yansı mı tır. AKP Hükümeti, e itimin sorunlarına çözüm bulmanın piyasa ili kileri içinde da- ha fazla yer almakla mümkün oldu unu iddia etmektedir. . Böylece, hemen her fırsatta kar ılıklı açıklamalar yapan VÖK ile AKP Hükümeti, söz konusu paralı e itim ve üniversite sisteminin tamamen ticarile tirilmesi olunca aynı noktada bulu maktadır. .

iktidar oldu u gündün bu yana e itim sistemini kendi siyasal-ideolojik çizgisi çerçevesinde ekillendirmeye çalı an AKP Hükümeti'nin e itimi özelle tirme çabalarından üniversiteler de nasibini almı tır. Üç yıllık AKP iktidardan döneminde, YÖK ile üniversiteler üzerinden yapılan tartı malara üniversitelere tamamen hakim olma mücadelesi damgasını vurmu tur..

Türkiye'de yüksekö retim sisteminin genel durumuna baktı ımızda, ya anan sorunların çözülmesi noktasın- da ne VÖK'ün ne de AKP'nin herhangi bir giri imde bulunmadı ı, aksine yaptıkları uygulamalar ile yeni so- runlar yarattıkları söylenebilir. .

Türkiye'de üniversitelerimizin ve üniversite çalı anlarının ciddi sorunları bulunmaktadır. Üniversiteler üzerin- den yapılsiyasal tartı malara artık son verilmelidir. . E itim Sen, üniversite sisteminin ya adı ı sorunlara yönelik kalıcı çözümler üretilmesi için gerekli adımların bir an önce atılmasını talep etmektedir. Bunun için;

- .. Bütçeden e itime ve yüksekö retime ayrılan pay en az iki katına çıkarılmalı, Yükseköretim kurumla- rının içinde bulundu u mali sıkıntılar vakit geçirilmeksizin giderilmelidir .
- . Yükseköretim sorunlarının yaratıcısı olan VÖK sistemi ortadan kaldırılmalıdır .
- . Üniversite yapının, herkesin e it, parasız yararlanması ilkesi temelinde, insanını ve toplumun özgür- le mesine hizmet edecek bir anlayı la düzenlenmesi esas olmalıdır .
- . Yüksekö retimin kamusal ve herkes için ula ılması gereken bir hak oldu u kabulünden yola çıkarak; harç, ikinci ö retim ücreti ve hizmetlerin ta eronla tırılması uygulamasına son verilmelidir .
- . VÖK Kanunu'nun 33/a maddesince atamaları yapılan Ara tırma Görevlilerinin kadro durumları, aynı kanunun 50/d maddesine çevrilmek istenmektedir. Bu düzenlemeyle Ara tırma Görevlileri i güven- cesinden yoksun bırakılmakta ve bilimsel üniversite i ini kaybetme korkusu duyan genç bilim insan- larının gelecek kaygılarına feda edilmektedir. Yapıları i lem hukuksuzdur ve yasalara aykırıdır. Ara tır- ma görevlileri i güvencesine kavu turulmalı, tüm sosyal haklardan eksiksiz yararlanmaları sa lan- malıdır .
- . Akademik yükselmelerin ve özlük haklarının önündeki engeller kaldırılmalıdır .
- . Türkiye'deki üniversitelerin kendini de erlendirme yetenekleri geli tirilmeli, akademik yükselmelerde nesnellik ve ki ilerinin özlük haklarına saygı belirleyici olmalıdır. Akademik yükselme ve atamalarda uy- gulanılan ilke kararları ve ölçütler yasal güvenceleri ihlal eder nitelikten çıkarılmalı, özendirici çer- çevdede düzenlemelere geçilmelidir .
- . Üniversitelerde asistanlık kurumu yeniden getirilmeli, ö retim üyesi ninin esas kayna ına dönü türü- melidir. Akademik unvan grupları arasında ücret makaslan daraltılmalı ve ücretler yükseltilmelidir. Üniversite çalı anlarının tümü, üniversite ödene inden yararlanmalıdır .
- . Üniversitenin tüm bile enleri (akademik personel, idari personel ve ö renciler) a a ıdan yukarıya do- ru seçim ve sürekli katılım ilkesi çerçevesinde karar organlarına katılmalı ve demokratik bir özyönetim güvencesi sa lanmalıdır. Kendi iç yapısında özerk olan üniversitenin topluma kar ı sorumlulu unu yer-

ine getirebilmesi için etkilendirme kanalları kurulmalıdır. Her üniversite üyesi için bilgi alma hakkı saklı kalmak üzere, ulaşılabilirlik, açıklık ve yetkili organlar eliyle hesap sorulabilir bir düzenleme sağlanmalıdır.

- Vakıf üniversitelerine yönlendirilen araştırma fonları yeniden kamu üniversitelerine yönlendirilmeli, bilimsel araştırmalar için ayrılan fonlar artırılmalı. Üniversitelerin her türlü teknik araç ve gereç ihtiyacı giderilmelidir.
- Üniversitelerdeki akademik ve idari personel açıkları tespit edilmeli, Üniversitelerin nitelikli eğitim hizmeti verebilmesi için gerekli akademik ve idari personel ihtiyacı karşılanmalıdır.
- Üniversite çalışanlarının tamamı Üniversite Personel Yasası kapsamına alınmalı, çalışanlara grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı tanınmalıdır.

Üniversitemiz bugün birer ticarethane gibi işlemekte, içten içe eritilerek kamusal yapıyı yok edilmektedir. Üniversitemize sahip çıkmak, onları birer bilim yuvası haline getirebilmek için atılacak ilk adım, Üniversitelere hakim olan YÖK düzenine ve YÖK'ü kullanarak üniversitelere hakim olmak isteyen siyasal iktidarın politikalarına karşı durmaktır. Bu nedenle üniversiteler öncelikle siyasal iktidarların etki alanında olmaktan çıkarılmalı, üniversitelerin tüm kurumlardan, siyasal iktidardan, dinden ve sermayeden bağımsız olarak kendi kararlarını almaları sağlanmalıdır. Bilimin özgürleşmesi, kamusal, özerk ve demokratik bir üniversite anlayışı ancak bu koşullarda gerçekleştirilebilir.

Yükseköretimin yapısal sorunlarının çözümü YÖK ve siyasal iktidarın temsil ettiği anlayışlar üniversitemizden ellerini tamamen çekmesi ile mümkündür. Yükseköretim sisteminde yaşanan sorunların çözümünde üniversitelerin, üniversite çalışanlarının, öğrencilerin ve sendikaların görüş ve önerileri mutlaka dikkate alınmalıdır. Özgür bilim ve sanat, demokratik-katılımcı yönetim ve özerk-bilimsel üniversite anlayışının hayata geçirilmesi için, sorunların odağında bulunan tüm üniversite bileşenlerinin çözüm sürecine dahil edilmesi zorunludur.

Tabloda da görüldüğü gibi gelişmiş ve gelişmekte olan bütün ülkelerde toplam eğitimin Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya (GSYİH) oranı ile Türkiye'deki oran arasında ciddi farklar bulunmaktadır. Ortaya çıkan bu farklar bir anlamda, ülkemizde eğitim ve eğitimin finansmanı açısından hangi politikaların benimsendiğini göstermesi açısından da önem taşımaktadır.

Toplam Eğitime ve Yükseköretime Yapılan Kamu Harcamalarının GSYİH'ye Oranı (2005)

Ülke	Toplam Eğitim / GSYİH (%)	Yükseköğretim / GSYİH (%)
Almanya	4,5	1,0
ABD	5,0	1,1
Danimarka	6,5	1,3
Fransa	5,8	1,0
İtalya	4,5	0,7
Kore	3,6	0,3
Yunanistan	3,7	0,8
İsveç	6,6	1,6
Türkiye	3,09	1,01

Ülkelerin Öretim Üyesi İ Elemanı Baına Dü en Ö renci Sayılan

ÜLKE	LİSANS	ÖN LİSANS	ÜLKE	LİSANS	ÖM Lis.A.NS
Almanya	5	5	Yunanistan	16	14
Avusturya	9	8	Norveç	17	27
Belçika	10	10	İrlanda	19	16
Hollanda	10	14	Türkiye	19	71
Japonya	10	9	Kore	20	24
Singapur	12	17	Portekiz	20	18
ABD	14	21	Macaristan	23	11
İngiltere	14	20	Kanada	23	11

Yüksekö retim bütçesi, genel e itim bütçesindeki azalmaya paralelolarak yıllar içinde sürekli azalma göstermiştir. Bugün artık gelişmiş ülkelerin önemli göstergelerinden birisi olarak kabul edilen yüksekö retimin GSYİH içindeki payının dü üklü ü, ortaya çıkan durumun hiç de iç açıcı olmadığını ortaya koymaktadır.

Yüksekö retima Bütçeden Ayrılan Ödeneklerin Yıllara Göre Da ılımı

Yıl	Yükseköretim Bütçesinin		
	Toplam Eğitim Bütçesi İçindeki Payı (%)	Toplam Bütçe İçindeki Payı (%)	GSMH İçindeki Payı (%)
1981	24,0	3,1	0,58
1982	22,6	3,1	0,52
1983	24,9	3,8	0,69
1984	25,7	3,7	0,53
1985	24,4	3,0	0,42
1986	26,3	3,0	0,42
1987	25,7	2,9	0,42
1988	25,5	2,9	0,47
1989	26,2	3,2	0,45
1990	22,8	3,9	0,56
1991	23,7	4,2	0,69
1992	22,9	4,3	0,84
1993	22,5	4,1	0,90
1994	25,0	3,8	1,10
1995	25,1	3,2	0,90
1996	26,4	2,6	0,80
1997	28,4	3,1	0,80
1998	25,4	2,9	0,86
1999	22,9	2,8	0,84
2000	23,9	2,2	0,84
2001	25,2	2,8	0,89
2002	25,0	2,5	0,89
2003	33,4	2,3	0,96
2004	22,2	2,6	0,92
2005	25,9	3,3	1,09

Bazı Ülkelerde Yüksekö retim Kurumlarında
Ö renci Ba ına Yapılan Harcama

Ülke	Öğrenci Başına Yapılan Harcama (ABD \$)
ABD	17.466
İsveç	12.981
Avustralya	11.240
Japonya	10.157
İsrail	10.132
Almanya	9.466
Şili	8.775
İngiltere	8.169
Malezya	7.793
Fransa	7.177
Finlandiya	7.145
Kore	6.844
Portekiz	6.073
İtalya	5.972
İspanya	5.166
Meksika	4.519
Yunanistan	3.990
Uruguay	2.394
Filipinler	2.170
Türkiye	3.170

Sorunlarımız, Türkiye'nin Di er Sorunlarından Ba ımsız De ildir!



E itim Sen, e itim i kolunda çalı an e itim ve bilim emekçilerinin sorunlarını ülkenin genel sorunlarından ayrı ve ba ımsız olmad ı dü ünmemektedir. E itimin ve e itim emekçilerinin ya adı ı sorunların çözülebilmesi için gerekli olan ekonomik ko ulların dü zeltilmesi yanında, demokratikle me yönünde de adımların atılması gerekmektedir. Sendikamız tarafından ısrarla gündeme getirilen; **Örgütlü Toplum, Demokratik Türkiye** talebinin gerçekte mesi, ekonomik, sosyal ve demokratik taleplerimizin birlikte de erlendirilmesi ile mümkündür.

Türkiye'de e itimin ve eğitim emekçilerinin sorunları çözülemez de ildir. E itim sisteminin sorunlarının çözülmesi ve daha nitelikli bir e itim için, öncelikle somut, planlı ve radikal adımların atılması zorunludur. E itim i - kolunun yetkili sendikası olan E itim Sen; gerek e itimin, gerekse e itim emekçilerinin sorunları ile ilgili taleplerini ve çözüm önerilerini kamuoyu ile payla mayı sürdürecektir. .

E itim Hakkı, Demokratikle me, Ekonomik-Sosyal ve Özlük Haklarımıza Yönelik

TALEPLERİMİZ

• EĞİTİM HAKKI

- ~ Herkese nitelikli, parasız e itim hakkı,
- ~ E itimde özelle tirme uygulamaları; derhal durdurulmalıdır.
- ~ Tüm anaokulu ve ilkö retim ö rencilerine ücretsiz süt ve beslenme hakkı ve-rilmelidir.
- ~ Tüm çocukların yılda iki kez sa lık taramasından geçirilmesi sa lanmalıdır..

"DEMOKRATİKLE ME

- ~ insan haklarına saygılı, özgürlükçü ve demokratik bir Anayasa hazırlanmalıdır..
- ~ Kamu çalı anlarına Grev ve Toplusözle me hakkı verilmelidir,
- ~ Kamu çalı anlarına yönelik siyaset yasa ı kaldırılmalıdır.
- ~ Üniversiteler, Özerk, Bilimsel ve Demokratik bir yapıya kavu turulmalıdır. .
- ~ Siyasal Kadrola maya son verilmeli, demokratik yönetim anlayı ı benimsenmelidir .

••• EKONOMİK-SOSYAL ve ÖZLÜK HAKLAR

- ~ Tüm e itim ve bilim emekçilerine günün ko ullarına uygun yakacak ve kira yardımı sa lanmalıdır..
- ~ Hizmetli ve memurların çalı ma süresi haftada 35 saat ile sınırlandırılmalıdır. .
- ~ Ö retmenlere ve akademik personele ö denen ek ders ücretleri arttırılmalıdır. .
- ~ Hizmetli ve memurların e itim hizmetlerine dahil edilmeli ve özel hizmet tazminatı ö denmelidir.
- ~ Ara tırma görevlilerinin i yükü azaltılmalı ve ara tırma görevlilerine kadro güvencesi sa lanmalıdır..
- ~ Tüm üniversite çalı anları "Üniversite Personel Yasası" kapsamına alınmalıdır. .